

پهلوان حماسه سرایی در ادبیات آیینی

گفت و گوی خراسان با دکتر فرزاد قائمی، استاد زبان و ادب فارسی و پژوهشگر ادبیات آیینی درباره تحول شگرفی که «عمان سامانی» در این گونه ادبی رقم زد و با آن جاودانه شد

محمد بهبودی نیا

calture@khorasannews.com

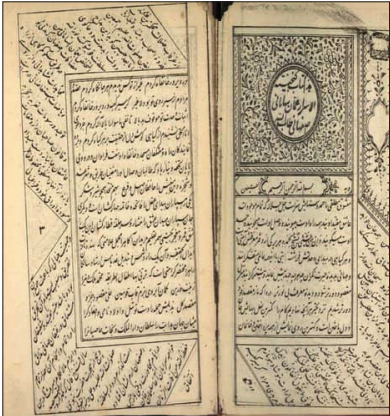
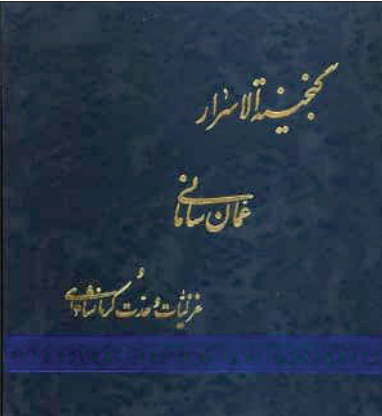
از زمان سرایش اولین شعرهای مذهبی آیینی فارسی تا امروز، شاعران زیادی در این حوزه طبع آزمایی کرده‌اند اما بسیاری از این شعرها در گذر زمان از یادها رفته است. شاعرانی که شاید در زمان حیاتشان جزو سرآمدان شعر آیینی بوده‌اند. در نقطه مقابل این شعرهای از یاد رفته در دل تاریخ نیز می‌توان به شاعرانی اشاره کرد که تنها شعرهای آیینی مذهبی آن‌ها پس از قرن‌ها به دست مردم روزگار ما رسیده و همچنان پرهیجان در گوشه و کنار برخی مراسم مذهبی خوانده می‌شود بلکه بعضی از بیت‌ها و مصرع‌ها به ضرب المثلی روزانه میان مردم، تبدیل شده است. یکی از این ضرب‌المثل‌ها «تو خود حدیث مفصل بخوان ازین مجمل» است. این شعر آیینی مذهبی به قصیده «لامیه» مشهور و توسط عمان سامانی در نیمه دوم قرن ۱۳ هجری قمری در مدح حضرت علی (ع) سروده شده است. ابتدای این قصیده آمده:

**«به پرده بود جمال جمیل عزوجل
به خویش خواست کند جلوه‌ای به صبح‌ازل
چو خواست آن که جمال جمیل بنماید
علی (ع) شد آینه، خیر الکلام پر دل
من از مفصل این نکته مجملی گفتم
تو خود حدیث مفصل بخوان ازین مجمل».**

میرزا نورا... ملقب به «تاج الشعرا» و متخلص به «عمان» از شعرای آیینی نیمه دوم سده ۱۳ و اوایل سده ۱۴ هجری است که در سال ۱۲۵۸ در شهر سامان، بخش لار (چهار محال و بختیاری) چشم به جهان گشود و ۶۴ سال زندگی کرد و مثنوی «گنجینه الاسرار» او مورد ستایش تعداد زیادی از استادان زبان و ادبیات فارسی است. اشراف عمان به شعر فارسی زابیده غوطه‌وری خانواده و اجداد او در ادبیات و عرفان است. پدرش میرزا عبدا... شاعر بوده و تخلص «ذره» را برای خود برگزیده بود و کتابی بانام «جامع الانساب» در بحث نسب‌شناسی داشت. عموی عمان سامانی، بانام میرزا الطافا... و متخلص به «دریا» نیز از ادیبان عهد ناصری بوده است. میرزا عبدالوهاب سامانی جد او متخلص به «قطره چهار محالی» و پسرعمویش نورا... با تخلص «محیط سامانی» از شاعران سرشناس منطقه لار به شمار می‌آمدند. عمان سامانی‌رامی‌توان جزو ماندگارترین آیینی سربازان چند قرن گذشته به شمار آورد که از روزمره و موقعیت آثار او را باید از زبان اهل فن ادبیات پرسید. برای آشنایی بیشتر و آگاهی از دلایل ماندگاری شعر این شاعر بلندآوازه آیینی سراباد کتر فرزاد قائمی، استاد زبان و ادبیات فارسی و مؤلف کتاب «نظریه ادبیات شیعی، در آمدی بر اصالت حماسه در فرهنگ شیعی» گفت و گو کرده‌ایم.

سبک شعری عمان سامانی

دکتر قائمی در ابتدا ضمن تشریح سبک‌های

شعر دوم:

هر انسانی، یک‌بار
برای رسیدن به یک نفر
دیر می‌کند
اما بعد از آن دیگر
برای رسیدن به هیچ کس
عجله نمی‌کند
مترجم: سیامک تقی‌زاده

را «گنج شعر عاشورایی فارسی» بنامیم، سخنی به گراف نگفته‌ایم. این منظومه در سال ۱۳۰۵ هجری قمری در قالب ۸۱۲ بیت سروده شده که شامل یک دیباچه و ۴۱ بخش است. در دیباچه، مقدمه‌ای در حمد الهی، در مقام «تحمیدیه» بیان شده و در بخش‌های آغازینش از ظرایف عرفان، عشق‌ازلی، رابطه انسان با معشوق الهی، طلب و طالب و... سخن به میان آمده است. این سلوک‌برمبنای عرفان شیعی در آینه‌دنیای درون، بازتاب دارد که در نهایت، این بازتاب به سلوک بیرونی ختم می‌شود. بر این اساس، حماسه عاشورای آینه‌تمام‌نمای این نوع از عرفان است. وی افزود: پس از وفات عمان سامانی پیکر او را به امانت در مسجد سامان دفن کردند و بعد از مهیا شدن شرایط، بر اساس وصیتی که کرده بود، پیکرش به نجف منتقل و در وادی السلام دفن شد.

جای خالی ادبیات آیینی مذهبی فاخر

دکتر فرزاد قائمی در پایان ضمن انتقاد از شعرهایی که امروز در برخی عزاداری‌ها توسط مداحان خوانده می‌شود، خاطر نشان کرد: اگر چه ما از ادبیات آیینی مذهبی فاخری برخورداریم اما متأسفانه امروز شاهد این واقعیت هستیم که برخی مداحان اهل بیت (ع) به جای بهره بردن از این آثار ماندگار به خوانش و اجرای شعرهایی با درون مایه‌ای نازل و کم‌مایه می‌پردازند که اگر برای آن چاره‌اندیشی نشود، شاهد آسیب‌های جبران‌ناپذیری خواهیم بود.

پاره‌ای از مثنوی بلند «گنجینه الاسرار»

از سرزین بر زمین آمد فراز / وز دل و جان برد بر جانان نماز / باوضویی از دل و جان شسته دست / چار تکبیری بزدر هر چه هست / و آن سپاه طلم‌آن احزاب جور / چون شیاطین مر نمازی را به دور / تیر بر بالای تیری دریغ / نیزه بعد از نیزه، تیغ از بعد تیغ / قصه کوتاه، شمردی الجوشن رسید / گفت و گور آتش خرمن رسید / ز آستین غیرت برون آورد دست / صفحه را شست و قلم را سر شکست / از شنیدن دیده‌بی تاب است و گوش / شد سخنگوی از زبان من خموش / آن که عمان را در آوردی به موج / گاه بردی در حسیضی و که به اوج / ناله‌های بیخودانه بس کشید / اندر این جایای خود واپس کشید / شرمسارم از معانی جوشن اش / عذرخواهم از پیرشان گوئی اش / حق همی داند که غالی نیستم / اشعری و اعتزالی نیستم / اتحادی و حلولی نیستم / فارغ از اقوال بی‌منعیتم / لیک من دارم دل دیوانه‌ای / باجنون خوش باز خرد بیگانه‌ای / لغزشی گرفت‌نی از قائل است / آن‌هم از دیوانگی‌های دل است / منته‌ا چون رشته باشد با حسین / شاید ای دانا کنی گر غمض عین / چون که از اسرار سنگی بار شد / نام او گنجینه الاسرار شد

یک نویسنده زن، بانام هنری مردانه!

نگاهی به مجموعه آثار «مری آن ایوانز» که نام هنری «جُرج الیوت» را برای خودش انتخاب کرد

پروانه موفقی

calture@khorasannews.com

مری نام مستعار مردانه برای خودش انتخاب کرد. عده‌ای هم بر این عقیده‌اند این کار به دلیل بیزاری او از شهرت بود. در این میان دسته‌سومی هم وجود دارند که معتقدند این نویسنده نام معشوقه‌اش را به‌عنوان نام مستعار خود انتخاب کرده است. «رنسیس برنی» رمان‌نویس قرن هجدهم، خواهران «بروتنه»، «جی کی رولینگ»، «آن پتری» نویسنده سیاه‌پوست و... از جمله دیگر نویسندگان زن هستند که نام مستعار مردانه برای خود برگزیدند. مری آن ایوانز، رمان‌نویس، روزنامه‌نگار و مترجم که البته بانام مستعار جرج الیوت شناخته می‌شود، عمدتاً به خاطر رمان مشهور «میدل مارچ» ماندگار شده است. اثری که «ویرجینیا وولف» رمان‌نویس مشهور، از آن به‌عنوان یکی از معدود رمان‌های برتر انگلیسی یاد می‌کند.

زن ادیب با صورت اسب

بسیاری از مردم در طول زمان درباره ظاهر جرج

الیوت اظهار نظر کرده‌اند. صورت او چیزی نبود که جامعه آن را زیبا بداند. باین حال، هنری جیمز درباره او گفته است: «در این زشتی زیاد، زیبایی قدرتمندی نهفته است که در عرض چند دقیقه ذهن را مجذوب خود می‌کند، به‌طوری‌که شما نیز مانند من عاشق او می‌شوید. پله‌ببینید من به‌معنای واقعی کلمه عاشق این زن ادیب با صورت اسب هستم.»

چگونه رز بزرگ «جرج الیوت» فاش شد؟

«مری» می‌خواست مطمئن شود کارش جدی گرفته می‌شود، بنا بر این نام مستعار «جرج الیوت» را خلق کرد و نامش به‌سرعت بر سر زبان‌ها افتاد، اما به‌محض این که اولین رمان کامل او بانام «آدام بید» در سال ۱۸۵۹ منتشر شد و به موفقیت‌های بزرگی دست پیدا کرد، کم‌کم گمانه‌زنی‌ها برای پیدا کردن نویسنده خلاق این رمان شروع شد. همه به دنبال کشف هویت این نویسنده نامرئی بودند

تا این که مری آن، پا پیش گذاشت و اعتراف کرد که او جرج الیوت است.

۱۳۶ سال از مرگ الیوت گذشته

مری در مجموع هفت رمان و همچنین آثار مختلف دیگری نوشت. بعد از «آدام بید»، «آسیاب رودخانه فلاس»، «سایلاس مارنر»، «رومولا»، «فلیکس هولت»، «را ادیکال» و «میدل مارچ» را نوشت. آخرین رمان او «دانیل دروند» بود. جرج الیوت که از بیماری کلیوی رنج می‌برد، در ۲۲ دسامبر ۱۸۸۰ در ۶۱ سالگی درگذشت. جرج الیوت اگر چه ۱۳۶ سال پیش درگذشت ولی هنوز هم به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین نویسندگان تمام دوران شناخته می‌شود. آن گونه که خود جرج الیوت گفته: «مردگان ما هرگز برای ما مرده نیستند تا زمانی که آن‌ها را فراموش نکنیم.»

منبع: Historic UK
Britanica

- موضوع مناقصه: انجام عملیات برونسپاری در حوزه مشترکین و درآمد مشتمل بر: انجام کلیه فعالیت‌های حوزه مشترکین و درآمد (برون سپاری) شهرستان تربت حیدریه، دکن - رباط سنگ - پایگ و نسر (کلیه بخش ها و روستاهای تحت پوشش آن به شرح ذیل: کلیه خدمات آب و فاضلاب (فروش، پس از فروش و قبل از فروش)
- منبع تامین اعتبار: اعتبارات جاری/ سرمایه ای شرکت آب و فاضلاب تربت حیدریه در سالهای ۱۴۰۲-۱۴۰۳
- مبلغ برآورد اولیه: (به عدد): مبلغ برآورد: ۲۶,۶۶۶,۲۴۷,۳۱۶ ریال) (پست و شش میلیارد و ششصد و شصت و شش میلیون و دویست و چهل و هفت هزار و سیصد و شانزده ریال)
- شرایط خاص مناقصه گر: گواهینامه صلاحیت پیمانکاری دارای حداقل رتبه ۷ خدمات عمومی مورد تایید اداره کل تعاون، کار و امور اجتماعی و یا حداقل رتبه ۵ در رشته آب و تاسیسات و تجهیزات مورد تایید سازمان مدیریت و برنامه ریزی، داشتن گواهینامه صلاحیت ایمنی پیمانکاری معتبر از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی
- تاریخ، مهلت و محل دریافت اسناد ارزیابی: واجدین شرایط می توانند ظرف مدت ۵ روز از تاریخ انتشار این آگهی (حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۲/۵/۲۱) جهت دریافت اسناد ارزیابی کیفی به دفتر قراردادهای شرکت آب و فاضلاب تربت حیدریه به نشانی: خیابان فردوسی شمالی - خیابان آسایش(تلفن ۰۵۱-۵۲۲۶۶۰۱۰۱) مراجعه و یا از طریق سایت اینترنتی پایگاه ملی اطلاع رسانی مناقصات به آدرس www.ikmco.ir اسناد مذکور را دریافت نمایند و حداکثر ظرف مدت ۱۴ روز (حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۲/۶/۰۶) نسبت به تکمیل و تحویل اسناد ارزیابی به دبیرخانه این شرکت اقدام نمایند.
- سایر توضیحات: پس از ارزیابی کیفی و انتخاب مناقصه گران واجد شرایط، سایر اطلاعات (محل و مهلت دریافت اسناد مناقصه و...) کتبا به اطلاع ایشان خواهد رسید. بدیهی است ارسال مدارک در پاسخ به این آگهی هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.

۲۹۵۸

دفتر روابط عمومی و آموزش همگانی - شرکت آب و فاضلاب تربت حیدریه

مناقصه

آگهی مناقصات عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی تامین کنندگان / پیمانکاران

ردیف	موضوع مناقصه	شماره مناقصه	سپرده شرکت در مناقصه (ریال)
۱	خرید ۱۶ آتیم انواع الکتروموتور گیربکس ترمداز و لوازم یدکی مرتبط	۳۳۶۹	۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	تامین متیرال، طراحی، ساخت، نصب و راه اندازی سیستم انتقال بدنه خودرو و وانت آریسان در جیگ مین خط بدنه سازی	۳۳۷۰	۱,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰

شرکت ایران خودرو خراسان در نظر دارد موارد اشاره شده در جدول ذیل را از طریق مناقصه عمومی در قالب ۲ مناقصه بصورت مجزا، از تامین کنندگان/پیمانکاران واجد شرایط خریداری/واگذار نماید.

متقاضیان می‌توانند جهت دریافت، تکمیل و تحویل اسناد مناقصه(یک یا هر دو مناقصه) از تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۱۶ لغایت ۱۴۰۲/۰۵/۲۵ به شرح ذیل اقدام نمایند.

۱- نحوه دریافت اسناد مناقصه: بصورت حضوری از واحد بازرگانی ایران خودرو خراسان در روزهای کاری از ساعت ۱۵هـ و یا از طریق سایت اینترنتی www.ikmco.ir و یا تماس با شماره های تلفن ۰۵۱-۳۳۵۶۳۵۰۵ (۹-۱۰) و ۰۵۱-۳۳۵۶۳۵۰۵ داخلی (۴۰۲۱)

۲- محل دریافت و تحویل اسناد مناقصه: شرکت ایران خودرو خراسان، کیلومتر ۵۵ جاده مشهد-بیشاپور دبیرخانه کمیسیون معاملات در روزهای کاری از ساعت ۱۵هـ لازم به توضیح است تاریخ بازگشایی پاکات الف و ب در روز دو شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۰ ساعت ۱۴ صبح می باشد

لازم به توضیح است تاریخ بازگشایی پاکات الف و ب در روز دو شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۰ ساعت ۸ صبح می باشد (شرکت ایران خودرو خراسان در رد یک یا کلیه پیشنهادات واصله مختار است) (هزینه درج یک نوبت آگهی روزنامه بر عهده بردگان مناقصه است)

ارتباطات و امور بین الملل

۳۰۵۸۸

آگهی تمدید مناقصات عمومی یک مرحله‌ای با ارزیابی کیفی تامین کنندگان / پیمانکاران

شرکت ایران خودرو خراسان در نظر دارد موارد اشاره شده در جدول ذیل را از طریق مناقصه عمومی در قالب ۴ مناقصه بصورت مجزا، از تامین کنندگان/پیمانکاران واجد شرایط خریداری/واگذار نماید.

ردیف	موضوع مناقصه	شماره مناقصه	سپرده شرکت در مناقصه (ریال)
۱	خرید ۲ آتیم (۱۹۵۰ جفت) فیلتر ماسک و ماسک دو فیلتر	۳۳۶۵	۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰
۲	خرید ۴۲,۰۰۰ جفت دستکش نخ سیفد پنج انگشت	۳۳۶۶	۲۶۰,۰۰۰,۰۰۰
۳	ترمیم و اجرای ایوکسی کف سالن های موتورز و رنگ (متر از تقریبی ۲۷۰۰ متر مربع)	۳۳۶۷	۸۲۰,۰۰۰,۰۰۰
۴	مشاوره و طراحی سیستم تهویه مطبوع در سالن بدنه سازی	۳۳۶۸	۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰

متقاضیان می‌توانند جهت دریافت، تکمیل و تحویل اسناد مناقصه (یک یا هر چهار مناقصه) تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۵/۲۶ به شرح ذیل اقدام نمایند.

۱- نحوه دریافت اسناد مناقصه: بصورت حضوری از واحد بازرگانی ایران خودرو خراسان در روزهای کاری از ساعت ۱۵هـ و یا از طریق سایت اینترنتی www.ikmco.ir و یا تماس با شماره های تلفن(۰۵۱-۳۳۵۶۳۵۰۵) و (۹-۱۰) ۰۵۱-۳۳۵۶۳۵۰۵ داخلی (۴۰۲۱)

۲- محل دریافت و تحویل اسناد مناقصه: شرکت ایران خودرو خراسان، کیلومتر ۵۵ جاده مشهد-بیشاپور دبیرخانه کمیسیون معاملات در روزهای کاری از ساعت ۱۵هـ لازم به توضیح است تاریخ بازگشایی پاکات الف و ب در روز دو شنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۵/۳۰ ساعت ۸ صبح می باشد

(شرکت ایران خودرو خراسان در رد یک یا کلیه پیشنهادات واصله مختار است) (هزینه درج یک نوبت آگهی روزنامه بر عهده بردگان مناقصه است)

ارتباطات و امور بین الملل

۳۰۵۸۹